

Håkan Skogsjö

En jägmästarsläkt på Åland

Särtryck ur

Släktforskarnas årsbok 2009

[ISBN 91-87676-54-0 | ISSN 0280-3984]

utgiven av Sveriges Släktforskarförbund

Distribuerad som pdf-fil 2024

Copyright © Håkan Skogsjö (CC BY-SA 4.0)

En jägmästarsläkt på Åland

– Av Håkan Skogsjö –

När Karl Jonsson 1685 efterträdde sin far Joen Nilsson som jägmästare över Åland hade han antagit släktnamnet Östling. Varför valet föll på just detta namn är inte känt. Inspirationen till släktnamn kom vid denna tid – liksom i dag – ofta från ortnamn, men så verkar inte fallet ha varit med namnet Östling, som varken går att koppla till familjens gård Håkanböle eller till hemsocknen Sund.

Jägmästare Östling gifte sig med Margareta Hysing, socialt sett ett passande val eftersom hon var dotter till landsgevaldigern på Åland, Mats Hysing, en statstjänsteman med ungefär samma position i samhället som jägmästaren. Makarna fick många barn och har i dag åtskilliga efterkommande.

Huruvida namnet Östling lever vidare har inte kunnat klarläggas. I familjen fanns åtminstone fyra söner, varav ett par avled späda, men två – Karl och Johan – bildade familj.

Karl Östling blev underofficer och bodde i Åbotrakten och var av allt att döma gift och hade barn, men om han har efterkommande har inte närmare eftersökts. Sonen Johan Östling gifte sig på Åland med en prästdotter från

Uppland och fick flera barn, men försvinner omkring 1740 i ovisa öden. Kanske flyttade familjen till hustruns hemtrakter i Uppland.

Istället för att här redovisa en minimal släkt Östling, som egentligen bara består av en familj, har jag valt att presentera stamfadern Joen Nilssons alla kända ättlingar i fyra generationer. På så vis är det möjligt att få en bild av hur det gick för de närmsta efterkommande till en statstjänsteman på lokal nivå i stormaktstidens Sverige.

Ende sonen Karl Östling ärvde alltså faderns tjänst som jägmästare. Också hans barn – stamfaderns barnbarn – lyckades hålla sig kvar i ungefär samma sociala skikt som föräldrarna, bland lägre ståndspersoner. Yrken som förekommer är skogvaktare, underofficer, präst och länsman.

Sedan har det tyvärr varit svårt att följa alla grenar av släkten framåt i tiden. Sonsonen Johan försvinner som sagt med sin familj i okända öden omkring 1740. Detsamma gäller sondottern, kyrkoherdehustrun Elisabet Östling, som efter makens död lämnade prästgården i Halla i Södermanland på försommaren 1743 tillsammans med sina barn. Vad som sedan hände dem är inte känt. Likaså försvinner fyra barn till en annan sondotter, länsmanshustrun Katarina Östling i Eckerö på Åland. Hon dog 1745 och maken 1756, när barnen var mellan 16 och 11 år gamla. Av allt att döma lämnade de Åland.

De av stamfaderns barnbarnsbarn som har kunnat spåras verkar alla socialt sett röra sig neråt, från lägre ståndspersoner till allmogen och återfinns i skiktet bland bönder, torpare och båtsmän.

Stamfadern Joen Nilssons ursprung är inte känt, men omständigheterna – exempelvis namnen – tyder på att han och hustrun kom från den åländska allmogen. Det sociala kliv uppåt som han gjorde och som sonen Karl Östling och hans barn lyckades bibehålla, verkar i senare generationer inte ha lett till några ytterligare kliv uppåt till mer betydelsefulla poster i samhället.

Den genealogiska litteraturen – exempelvis Elgenstiernas ättartavlor och Svenska släktkalendern – är fylld av exempel på släkter som lyckas klättra socialt på några generationer (så kallad ståndscirkulation). Bondsonen kunde bli officer och dennes son i sin tur landshövding. Mönstret känns så vanligt att det är lätt att tro att det är regel.

Men kanske leder litteraturen oss tankemässigt fel. Det är släkterna där detta har skett som vi vanligtvis hittar i de genealogiska standardverken, eftersom dessa tenderar att framför allt redovisa särskilt framgångsrika släkter (där har intresset varit störst att få sin historia i tryck). Släkter som den som

redovisas här nedan har däremot betydligt mer sällan blivit utredda och kommit i tryck.

Så vem vet, kanske är det egentligen det mönster som den här jägmästar-släkten från Åland är ett exempel på, som är det mest vanliga. Kanske är det andra klivet uppåt i samhället precis lika svårt som det första. Det bör i så fall betyda att det finns långt många fler släkter som ser ut som den som redovisas här, än alla de släkter som förekommer hittills i litteraturen.

F A M I L J 1

Joel Nilsson, död ca 1695 i Håkanböle, Sund sn, Åland. Jägmästare över Åland samt bonde i Håkanböle.

Han blev den 30 maj 1655 underjägmästare över Åland¹ och ungefär samtidigt bonde i den lilla byn Håkanböle, som bestod av två hemman.² Joel Nilsson fick enligt kungligt brev av den 13 juli 1665 »livstidsfrihet» på de båda gårdarna, det vill säga han fick bruka dem skattefritt under sin och hustruns återstående livstid.³ Han innehade tjänsten som jägmästare till den 25 maj 1685, då han efterträddes av sonen Karl. I Sunds kyrkas räkenskaper den 28 dec 1695 finns noterat att »herr jägmästaren» (alltså sonen) hade betalt 12 daler kopparmynt »för sin faders

¹ Samzelius 1898–99, sid. 147, och Samzelius 1900, sid. 100. I samtida källor nämns Joel Nilsson vanligtvis som jägmästare och ibland som lantjägare eller landsjägmästare. Titeln jägmästare syftar numera på en person med högre utbildning inom ämnesområdet skog, skogsbruk och skogsvård. På 1600-talet ägnade sig kronans jägmästare nog inte så mycket åt skogarna, istället var deras huvuduppgift att vaka över statens intressen när det gällde jakt och villebråd (vilket förklarar titeln). Ett exempel på vad Joel Nilsson sysslade med finner vi bland verifikaten till 1670 års länsräkenskaper (volym 7315, sid. 194, Riksarkivet i Helsingfors). Ett kvitto underskrivet av Joel Nilsson, »Jägem: på Åhlandh», berättar att hösten 1669 hade ett antal älgkalvar fångats på Åland, vilka våren 1670 hade förts till Stockholm och släppts »uti Hans Kungliga Majestäts djurgård» – alltså på Djurgården. Under vintern hade de hållits vid Kastelholms kungsgård på Åland – där en liten djurgård fanns – och då utfodrats med sex parmar hö av skogvaktarna som hade fått 5 daler och 20 öre kopparmynt i månaden för förtäring och respengar när djuren fördes till Stockholm. Dessa utlägg attesterade Joel Nilsson, vilket torde betyda att det var han som ansvarade för att älgarna fördes till Stockholm.

² Första gången han har påträffats som jägmästare är i Ålands häradsrätts dombok vid tinget i Sund den 18 sept 1657, och han var uppenbarligen redan då bosatt i Håkanböle. En syn hade hållits för att utröna de båda gårdarnas beskaffenhet och jägmästaren ville att syne-männens berättelse skulle föras till protokollet. Dock verkar han vid denna tid bara ha brukat den ena gården, eftersom 1658 års mantalslängd redovisar två brukare, dels jägmästaren och dels en Erik Hansson. Men enligt 1661 års jordebok brukade han uttryckligen bägge gårdarna (som enligt domboken 1657 kallades Södergården och Norregården). Och sedan dess är Håkanböle, som på 1700-talet bytte namn till Rosenberg, ett enstaka hemman.

³ Länsräkenskaper, volym 7300, sid. 18, Riksarkivet i Helsingfors.

lägerställe». Det tyder på att fadern avled 1695, men hans död finns inte antecknad i Sunds dödbok som börjar just detta år.

Gift med *Margareta Josefsdotter*, död i Håkanböle och begravd 18 okt 1696. I dödboken kallas hon »jägmästaren salig Jon Nilssons änka hustru Margareta Josefsdotter», och hon var, noterade prästen, »en mycket ärbar och from matrona, men legat sist på säng i fem års tid, och varit under alla de fem år blind». Hon begravdes »uti dess murade grav på kyrkogården».

Barn:

Karl Östling, född 1653, se familj 2.

F A M I L J 2

Karl Östling (från familj 1), född 1653, död 23 april 1723 i Håkanböle. Jägmästare över Åland och bonde i Håkanböle.

Vid sockentinget i Kumlinge på Åland den 22 febr 1686 upplästes den fullmakt som Karl Jonsson Östling hade erhållit av Kunglig Majestät den 25 maj 1685 på tjänsten som lantjägmästare över Åland efter sin far som för sin höga ålder lämnade tjänsten. Östling övertog gården i Håkanböle efter föräldrarna, men tvingades liksom alla andra ålänningar att fly när ryssarna ockuperade landskapet. Han vistades med familjen som flyktning i Sverige från 1713 eller 1714. Sistnämnda år fick han del av de understöd som delades ut vid midsommar och till jul (han hade då hustru och fyra barn). Också de följande åren, 1715–16, erhöll familjen understöd. Senare återfinns Östling i olika förteckningar över flyktade tjänstemän som lyfte lön. Detta skedde sista gången den 8 dec 1720, då han alltså ännu befann sig i Sverige.⁴ Efter fredsslutet återvände han med familjen till Åland, sannolikt 1722, men avled redan 1723. Enligt dödboken dog han klockan ett om morgonen och begravdes den 9 juni »i sin grav på kyrkogården».

Gift med *Margareta Hysing*, född 1668, död 12 nov 1736 i Vivastby, Sund sn, dotter till landsgevaldigern på Åland Mats Hysing och hans hustru Elisabet.⁵ Margareta Hysing nämns i flyktningförteckningar 1714–16. Hon dog klockan fyra om aftonen och begravdes den 21 november i »Håkanbölegraven».

Barn:⁶

Greta Östling, född 1688, se familj 3.

Elisabet Östling, se familj 4.

Sara Östling, född 27 aug 1694, se familj 5.

Karl Östling, född 16 april 1696 i Håkanböle. Enligt arvskiftet efter fadern 1735 var han förare vid Åbo infanteri.⁷

⁴ Finska flyktingar i Sverige under stora ofreden av Johanna Aminoff-Winberg, 1995.

⁵ Om släkten Hysing, se Släktforskarnas årsbok 2004, sid. 333 ff.

⁶ Barnaskaran framgår av det arvskifte som förrättades den 17 okt 1735 efter jägmästaren på Åland Karl Östling mellan dess änka Margareta Hysing och de sex barnen. De yngre barnen, från och med Karl, återfinns i Sunds födelsebok som börjar 1695.

⁷ Han har inte närmare eftersökts i originalkällorna. Men den som letar i databasen HisKi på Internet (www.genealogia.fi) hittar en Karl Östling som bodde i Åbotrakten och som säkerligen är identisk med jägmästarsonen. Han verkar ha haft åtminstone tre barn: Abraham, född 1724 i Sankt Mårtens, Kristina Margareta, född 1728 i Lundo och död där 1738, samt Karl Johan, född 1733 i Lundo. När sonen Abraham föddes anges att modern hette Katarina Berg och fadern var furir. När de yngre barnen föddes hade fadern avancerat till förare, vilket ju stämmer med bouppteckningen, men modern namnges inte då. Han är säkert också identisk

Jonas Östling, född 6 juli 1701 i Håkanböle. Han var död 1735 (nämns inte i arvskiftet efter fadern).

Salomon Östling, född 10 april 1705 i Håkanböle, död där, begravd 4 juni 1705.

Johan Östling, född 1 aug 1706, se familj 6.

Katarina Östling, född 31 maj 1709, se familj 7.

F A M I L J 3

Greta Östling (från familj 2), född 1688 i Håkanböle, död 21 nov 1747 i Björby, Sund sn.

Gift senast 1713⁸ med *Göran Strömner*, född 23 aug 1685, död 5 febr 1748 i Sandö, Vårdö sn, Åland, son till arrendatorn på Bastö säteri, Finström sn, Åland, Anders Göransson och hans hustru Karin Mattsdotter. Göran Strömner övertog arrendet av Bastö efter faderns död 1708 och var också kronoskogvaktare. Liksom andra ålänningar levde han under den ryska ockupationen av Åland (1714–21) som flykting i Sverige.⁹ På 1730- och 1740-talen bodde han med familjen – möjligen som torpare – i Björby, och vid sin död bodde han hos dottern Greta i Sandö (men är noterad i Sunds dödbok).

Barn:¹⁰

Greta Göransdotter, född 1712, se familj 8.

Katarina Göransdotter, född i dec 1721, död 15 juli 1736 i Björby, Sund sn.

Sara Göransdotter, född 1728, se familj 9.

F A M I L J 4

Elisabet Östling (från familj 2).

Gift med *Ericus Erici Svan*, död ca 1741 i Prästgården, Halla sn, Södermanland.¹¹ Student

med den fältväbel Karl Östling, som avled den 6 juni 1762 i Kierikkala i Vahto sn, strax norr om Åbo.

⁸ Enligt 1713 års mantalslängd (Bastö) hette Strömners hustru Margareta, men vigselnotisen har inte påträffats i Sunds vigselbok. Det kan väl inte helt uteslutas att Strömner har varit gift två gånger och båda hustrurna har hetat Margareta, men det finns ingenting som direkt tyder på detta. Sannolikt är vigselnotisen uteglömd.

⁹ Aminoff-Winberg 1995, nr 5327, 5468 och 5496. Där nämns han som skogvaktare och kallas »Strömer», en namnform som han också på Åland emellanåt finns noterad med. Men Strömner är vanligare och torde vara den korrekta formen (namnet är säkert inspirerat av hemsocknen Finströms namn). Hans mor Karin Mattsdotter avled som flykting i Lidingö sn utanför Stockholm och begravdes den 4 juni 1718. Möjligen bodde också sonen med familj där som flyktingar.

¹⁰ Fler barn kan ha funnits; Finström saknar födelsebok före 1740.

¹¹ Han levde den 31 aug 1740, då han stod fadder i Halla, men var död den 5 nov 1742 när »salig kyrkoherden Svans moder» Brita Larsdotter dog i Halla prästgård, 92 år gammal. Hans egen dödsnotis finns dock inte antecknad. I Hagström 1897–1901, del 2, sid. 251–52, uppges att Ericus Erici Svan var kyrkoherdeson från Lunda, vilket innebär att Hagström anser att han var son till Ericus Swaan, född ca 1635 och kyrkoherde i Lunda 1685, som var gift med Barbara Trosander, kyrkoherdedotter från Västerljung (ibm, sid. 270–72). Om Hagströms uppgift om fader är korrekt, torde denne ha varit gift mer än en gång och Ericus Erici Svan kan förmodas ha varit född i ett andra, för Hagström okänt äktenskap med Brita Larsdotter.

1713, prästvigd i Strängnäs 1715 på kallelse av grevinnan Lindschöld, huspredikant samma år, komminister i Bettna 1725, kyrkoherde i Halla 1734 på kallelse av riksrådet Axel Banér och tillträdde 1735.¹² Som komminister i Bettna bodde han på komministerbostället i Flunstorp.¹³ Efter hans död bodde resten familjen kvar i Halla prästgård till omkring 1 maj 1743, då efterträdaren Lars Mareljus flyttade dit.¹⁴ Vart kyrkoherde Svans änka och barn sedan begav sig är inte känt.

Barn (födda i Flunstorp):¹⁵

Katarina Svan, född 1 april 1726. Gift med *David Johan Moræus*.¹⁶

Erik Svan, född 13 dec 1728, begravd 7 maj 1732.¹⁷

Kristina Svan, född 6 sept 1731, död 1732, 1 år och 3 veckor gammal.

Ebba Maria Svan, född 4 aug 1733.

F A M I L J 5

Sara Östling (från familj 2), född 27 aug 1694 i Håkanböle, död 8 nov 1735 i Finby, Sund sn, och begravd i Håkanböles grav på kyrkogården.

Gift med *Bengt Lundgren*, död ca 1755 i Finby. Enligt barnens födelsenotiser var han åtminstone 1723–29 skräddare och bosatt i Håkanböle och från 1730 skräddare i Finby. När dottern Greta Maria dog 1730 kallas han landsskräddare, likaså när dottern Anna Katarina dog 1733. Han tog omkring 1740 upp hemmanet Finby nr 1 som hade legat öde sedan flykten 1714, en gård som än i dag bär namnet »Lundgrens». Han var också brofogde. Bengt Lundgren avled före 24 nov 1755, då bouppteckning efter honom upprättades. – Han var skrivkunnig och undertecknar bouppteckningar och andra handlingar »B: Lundhgren». Hans ursprung är okänt, och han har i källmaterialet aldrig påträffats med fadersnamn.

Barn:

Karl Lundgren, född 27 sept 1723 i Håkanböle. Han bodde på 1740-talet i föräldrahemmet i Finby med noteringen »borta». Enligt faderns bouppteckning (1755) var han då fortfarande i livet, men hade blivit dömd till livstids fängelse för tidelag.

Anna Katarina Lundgren, född 24 mars 1725 i Håkanböle, död 6 febr 1733 i Finby.

Bengt Lundgren, född 10 juni 1726 i Håkanböle, död där 13 juli 1726 (han begravdes den 15 juli »i jägmästarens grav», alltså i morfaderns grav).

¹² Hagström 1897–1901, del 2, sid. 251–52.

¹³ Barnen födda 1731 och 1733 anges i födelseboken uttryckligen som födda i Flunstorp, där komministerbostället låg (enligt Camilla Eriksson i Anbytarforum 26 febr 2001: Landskap > Södermanland > Socknar > Halla), och säkerligen var också de äldre födda där.

¹⁴ Detta kan man sluta sig till när man studerar faddrarna till barnen som döps i Halla. Medlemmar av familjen Svan figurerar som faddrar till april 1743 och den nye kyrkoherden från maj samma år.

¹⁵ Vid en genomgång av faddrarna i Halla under de år som familjen Svan bodde där (1735–43) har jungfrurna Greta Svan och Anna Lisa Svan påträffats. De anges vanligtvis som bosatta i Prästgården. Rimligen är de döttrar till kyrkoherden och födda innan denne 1726 flyttade till Bettna med familjen (som faddrar måste de ha varit konfirmerade, vilket man på 1700-talet vanligtvis blev i 15–16-årsåldern).

¹⁶ Hagström 1897–1901, del 2, sid. 251–52. Moræus uppges där antagligen vara kyrkoherdeson från Tuna (i Södermanland).

¹⁷ Enligt dödboken var han sin fars »ende son».

Jonas Bengtsson Lundgren, född 24 mars 1728, se familj 10.
Johannes Lundgren, född 23 juni 1729 i Håkanböle, död där 29 juni 1729.
Greta Maria Lundgren, född 31 okt 1730 i Finby, död där 25 dec 1730.
Rebecka Lundgren, född 13 mars 1733 i Finby. Hon levde vid arvskiftet efter modern 1738, men var sedan länge död enligt faderns bouppteckning 1755.

FAMILJ 6

Johan Östling (från familj 2), född 1 aug 1706 i Håkanböle.

Han bodde med familjen först på hemgården Håkanböle och flyttade 1736 eller 1737 till byn Vivastby, också belägen i Sund sn, där han enligt mantalslängden var bosatt ännu 1740. Av allt att döma flyttade familjen snart vidare, okänt varthän. – Johan Östling har aldrig påträffats med något angivet yrke.

Gift 29 febr 1732 i Sund sn med *Beata Bowallia*, född 1 maj 1710 i Nyby, Lohärad sn, Uppland, dotter till kyrkoherden i Lohärad Jonas Bowallius och hans hustru Elisabet Lodina samt syster till Brita Bowallia, gift 1720 med länsmannen Adolf Mörk i Sund (se Släktforsknarnas årsbok 2006, sid. 300).

Barn:

Karl Östling, född 18 juni 1733 i Håkanböle, död där 27 juli 1733.

Jonas Östling, född 22 jan 1736 i Håkanböle, död 23 okt 1737 i Vivastby.

Margareta Östling, född 9 juni 1737 i Vivastby.

Johan Östling, född 22 okt 1738 i Vivastby, död där 18 nov 1738.

FAMILJ 7

Katarina Östling (från familj 2), född 31 maj 1709 i Håkanböle, död 23 nov 1745 i Storby, Eckerö sn, Åland.

Gift 21 juli 1736 i Eckerö sn med *Anders Burman*, född i Storby, döpt 19 mars 1689, död där 8 maj 1756, son till länsmannen och bonden Anders Danielsson Burman och hans hustru Anna Edelia på hemmanet Storby nr 1, Börjes. Anders Burman efterträdde fadern som länsman och innehade tjänsten 1722–50¹⁸ samt övertog också hemgården.

Barn (födda i Storby):¹⁹

Anna Greta Burman, född 20 maj 1737, död 16 sept 1737 i Storby.

Rebecka Burman, född 29 aug 1738, död 11 sept 1738 i Storby.

Karl Burman, född 30 mars 1740.

Maria Elisabet Burman, född 19 juni 1741, död 9 aug 1741 i Storby.

Katarina Burman, född 12 juli 1743.

Johan Burman, född 22 nov 1745.

Ivar Burman, född 22 nov 1745.

¹⁸ Walta 2005, sid. 192.

¹⁹ De fyra barn som inte påträffats i dödboken i unga år, försvinner i okända öden. Trots relativt ovanliga namn har de inte kunnat återfinnas på Åland, vars kyrkböcker finns sökbara på Internet i databasen HisKi (www.genealogia.fi).

Greta Göransdotter²⁰ (från familj 3), född 15 juli 1712 i Bastö, Finström sn, död 20 juni 1781 i Sandö, Vårdö sn, av hetsig sjuka med håll och styng.

Gift 1:o 20 juni 1732 i Vårdö sn med *Johan Johansson*, född 25 juli 1702 i Sandö, död där 5 juli 1749 av håll och hosta, son till bonden Johan Mattsson och hans hustru Anna Jakobsdotter på hemmanet Sandö nr 1, Södergård. Johan Johansson övertog hemgården i Sandö efter föräldrarna.

Gift 2:o 15 juli 1750 i Vårdö sn med *Johan Johansson*, född 16 aug 1722, död 3 sept 1756 i Sandö, son till gästgivaren och bonden Johan Olofsson och hans hustru Greta Dandenell på hemmanet Vargata nr 2, Västergård, Vårdö sn. Johan Johansson förvaldade styvbarnens gård Sandö nr 1, Södergård.

Barn i första giftet (födda i Sandö):

Johan Johansson, född 2 okt 1733, död 5 nov 1794 i Sandö av lungsot. Bonde på hemmanet Sandö nr 1, Södergård. Gift 1:o 24 juni 1757 i Vårdö sn med *Greta Eriksdotter*, född 9 okt 1738 i Vargata, Vårdö sn, död 28 juli 1779 i Sandö av lungsot och blodhostning, dotter till bonden Erik Persson och hans hustru Beata Johansdotter på hemmanet Vargata nr 1, Södergård. Gift 2:o 7 dec 1784 i Sund sn med *Lisa Alexandersdotter*, född 1745 i Tranvik, Sund sn, död 20 juni 1811 i Sandö av lungsot, dotter till bonden Alexander Persson och hans hustru Anna Johansdotter på hemmanet Tranvik nr 5, Norrgård. Johan Johansson hade elva barn i första äktenskapet och inga i det andra. Av de elva blev endast tre äldre än tjugo år och bara en dotter gifte sig men dog barnlös. Så trots att hustrun Greta Eriksdotter födde elva barn har makarna inga ättlingar i dag.

dödfött barn, begravt 21 nov 1736 i kyrkans vapenhus.

Karl Johansson, född 20 nov 1737, död 10 dec 1775 i Vårdö, Vårdö sn, av »frossa med värk i högra bröstet och knälederna». Bondemåg på hemmanet Vårdö nr 1, Storposten. Gift 2 juli 1765 i Vårdö sn med *Anna Johansdotter*, född 10 okt 1744 i Vårdö, död där 29 juni 1809, dotter till postbonden Johan Hansson och hans hustru Valborg Andersdotter på Vårdö nr 1, Storposten. Makarna har åtskilliga ättlingar i dag.

Abraham Johansson, född 24 aug 1740, död 4 aug 1773 i Sandö av »bröstsjuka och lungsot». Ogift.

Göran Johansson, född 8 febr 1744, död 23 april 1744 i Sandö.

Mats Johansson, född 8 april 1745, död 12 juli 1745 i Sandö.

Sara Johansdotter, född 14 juli 1746, död 27 juli 1746 i Sandö.

Göran Johansson, född 22 sept 1747 i Sandö, död 3 juni 1805 i Hulta, Sund sn. Han gifte sig till Hulta, där makarna skrevs bland inhysesfolk. Han drunknade och återfanns tydligen först efter drygt tre månader, eftersom han inte begravdes förrän den 28 sept. Gift 14 maj 1797 i Vårdö sn med *Anna Eriksdotter*, född 1765 i Hulta, dotter till fiskaren Erik Eriksson och hans hustru Stina Tomasdotter i Hulta. Göran Johansson och hustrun hade inga barn.

Barn i andra giftet (födda i Sandö):

Greta Johansdotter, född 29 maj 1751, död 22 maj 1809 i Simskäla. Gift 28 jan 1783 i Vårdö sn med *Johan Andersson*, född 20 dec 1758 i Simskäla, död där 17 aug 1814, son till bonden Anders Eriksson och hans hustru Stina Johansdotter på hemmanet Simskäla nr 3, Östergård. Johan Andersson var bonde på hemgården. Makarna har åtskilliga ättlingar i dag.

Erik Johansson, född 30 aug 1753, död 9 sept 1753 i Sandö.

²⁰ Skogsjö 2001, familj 599 och 600. I boken redovisas också efterkommande till barnen.

FAMILJ 9

Sara Göransdotter²¹ (från familj 3), född 1728 i Bastö, Finström sn, död 21 sept 1808 i Kastelholm, Sund sn.

Hon bodde på ålderdomen hos dottern Sara och mågen Josias Johansson på torpet Granlunda under Kastelholm och dog av ålderdom.

Gift 14 febr 1748 i Sund sn med *Olof Mattsson*, född 1720, död 6 april 1789 i Kastelholm, son till bonden Mats Persson och hans hustru Sara Larsdotter på hemmanet Tosarby nr 1, Södergård, Sund sn. Olof Mattsson bodde först med familjen i Tosarby och från 1758 som torpare på torpet Granlunda under Kastelholms kungsgård. Han dog av bröstfeber.

Barn:

Sara Olofsdotter, född 19 okt 1748 i Tosarby, död där 26 nov 1748.

Greta Olofsdotter, född 26 mars 1750 i Tosarby. Gift 6 jan 1774 i Sund sn med *Henrik Abrahamsson*, född 4 dec 1749 i Simskåla, Vårdö sn, Åland, son till bonden Abraham Persson och hans hustru Lisa Mattsdotter på hemmanet Simskåla nr 2, Västergård. Vid vigseln i januari 1774 var Henrik Abrahamsson tjänstedräng i Tranvik, Sund sn, och senare bodde han med familjen på torpet Granlunda under Kastelholm, men flyttade 1777 därifrån, förmodligen till Stockholm. Makarna torde vara identiska med sockerbruksdrängen i Stockholm, Henrik Sundqvist och hans hustru Greta Olofsdotter, som nämns som föräldrar till torparen Olof Henriksson i Sandö, Vårdö sn, född 1779 i Stockholm, när denne gifte sig den 8 juni 1806 i Vårdö sn.

Anna Lisa Olofsdotter, född 6 juni 1755 i Tosarby, död 6 april 1809 i Kastelholm. Gift 2 febr 1777 i Sund sn med *Johan Johansson*, född 1750, torpare på olika platser, bland annat under Kastelholms kungsgård.

Sara Olofsdotter, född 4 febr 1759 i Kastelholm. Gift 4 aug 1787 i Sund sn med *Josias Johansson*, född 21 dec 1764 i Finby, Sund sn, död där 27 mars 1834, torpare på Granlunda under Kastelholms kungsgård, son till kronobåtsmannen Johan Johansson Apelblom och hans hustru Valborg Mickelsdotter.

Katarina Olofsdotter, född 15 maj 1761 i Kastelholm, död ung.

Stina Olofsdotter, född 14 nov 1762 i Kastelholm.

Olof Olofsson, född 25 dec 1765 i Kastelholm, död där 23 jan 1766.

Brita Olofsdotter, född 11 mars 1767 i Kastelholm. Flyttade 1784 från föräldrahemmet.

Katarina Olofsdotter, född 19 okt 1769 i Kastelholm, död där 25 okt 1769.

Katarina Olofsdotter, född 23 nov 1770 i Kastelholm, död där 27 nov 1770.

FAMILJ 10

Jonas Bengtsson Lundgren²² (från familj 5), född 24 mars 1728 i Håkanböle, Sund sn, död 1 juli 1796 i Finby av ålderdom. Bonde på hemmanet Finby nr 1, Lundgrens.

Gift med *Maria Jakobsdotter*, född 1735 i Finland, död 1797 i Finby, Sund sn.

Barn (födda i Finby):

Lisa Jonasdotter, född 12 sept 1757. Flyttade 1788 från föräldrahemmet i Finby till Lumpo, Lumparland sn, Åland. Gift 28 dec 1788 med *Mats Jonasson*, född 1758. Han var 1788–89 dräng på hemmanet Lumpo nr 3, Västergård, och flyttade sedan därifrån med familjen (hustrun och en liten son), sannolikt från Åland. Vidare öden okända.

²¹ Skogsjö 2003, familj 1525. I boken redovisas också efterkommande till barnen.

²² Skogsjö 2003, familj 290. I boken redovisas också efterkommande till barnen.

Mats Jonasson, född 25 sept 1759, död 19 nov 1820 i Finby. Sexman och bonde på hemmanet Finby nr 1, Lundgrens. Gift 24 juni 1782 i Sund sn med *Stina Mattsdotter*, född 10 febr 1759 i Högbolstad, Sund sn, död 28 april 1812 i Finby av frossa, dotter till kronobonden Mats Johansson och hans hustru Anna Andersdotter på hemmanet Högbolstad nr 2, Uppgård. Mats Jonasson och hustrun hade fyra barn: Mats Söderlund (1784–1832), tingsskrivare och bonde på hemgården, Anna Maria Mattsdotter (1788–93), Maria Kristina Söderlund (1794–1838), gift 1817 med sergeanten vid 5. pionjärbataljonen, sedermera löjtnanten Vasilij Sokoloff, förlagd vid Bomarsunds garnison i Sund på Åland, samt Karl Gustav Mattsson (född 1804).

Karl Jonasson, född 13 aug 1761, död ung.²³

Anna Maria Jonasdotter, född 11 jan 1764, död 14 jan 1809 i Vårdö, Vårdö sn. Gift 2 dec 1787 i Vårdö sn med *Johan Sundholm*, född 21 maj 1763 i Svensböle, Sund sn, död 21 dec 1827 i Vårdö, son till nämndemannen och bonden Erik Karlsson och hans hustru Stina Eriksdotter i Svensböle, Sund sn. Han var först sockenskräddare och bosatt med familjen i Smedsböle, Sund sn. När dottern föddes 1799 kallades han vice klockare. Från omkring år 1800 var han klockare i Vårdö sn (kapellförsamling till Sund). Makarna hade elva barn och har många ättlingar i dag.

Rebecka Jonasdotter, född 3 jan 1769. Flyttade 1792 från föräldrahemmet i Finby, okänt varthän.

Källor och litteratur

Otryckta

I första hand har uppgifter hämtats ur församlingarnas kyrkböcker. Framför allt de åländska kyrkböckerna har penetrerats noggrant. Så långt det har varit möjligt har uppgifterna kontrollerats i originalkällorna (födelse-, vigsel- och dödböcker samt husförhörlängder och flyttningsslängder), men i en del fall har detta inte varit möjligt; då har de i stället hämtats från databasen HisKi på Internet (www.genealogia.fi), utgiven av Genealogiska Samfundet i Finland. Uppgifter hämtade ur kyrkböcker har vanligtvis inga närmare källhänvisningar, eftersom de ändå torde vara relativt enkla att återfinna för den som så önskar. När uppgifter hämtats ur andra källor, som exempelvis bouppteckningar och mantalslängder, framgår detta av texten.

Tryckta

Aminoff-Winberg, Johanna 1995: *Finska flyktingar i Sverige under stora ofreden*. Helsingfors. Elgenstierna, Gustaf 1925–36: *Den introducerade svenska adelns ättartavlor*. Stockholm. Hagström, K.A. 1897–1901, *Strengnäs stifts herdaminne*, del I–IV. Strängnäs. Samzelius, Hugo 1898–99: *Kongl. Skogs- och jägeristaten 1539–1898*. Stockholm. Samzelius, Hugo 1902: *Kongl. Skogs- och jägeristaten 1539–1900*. Stockholm. Skogsjö, Håkan 2001: *Familjer och gårdar i Vårdö. Från stormaktstid till nutid*. Mariehamn. Skogsjö, Håkan 2003: *Familjer och gårdar i Sund. Från stormaktstid till nutid*. Mariehamn. Walta, Matti 2005: *Virkamiehiä. Lääninhallinnon virkamiehet 1721–1808*. Skrifter utgivna av Genealogiska Samfundet i Finland 56. Helsingfors.

²³ Säkerligen död mellan 1761 och 1766, då det är en lucka i Sunds dödbok.